

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Витана Василева Костадинова

ПУ „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки;
професионално направление 2.1 Филология;
докторска програма Англоезична литература.

Автор: *Димитър Костадинов Карамитев*

Тема: „Историчност и фикционалност в романите на Томас Харди (върху Волфганг Изер и Пол Рикъор)“

Научен ръководител: доцент д-р Яна Атанасова Роуланд, ПУ „Паисий Хилендарски“

Представеният от *Димитър Костадинов Карамитев* комплект материали е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Докторантът е приложил 3 броя публикации, което отговаря на изискванията на закона.

Ще започна с няколко акцента върху биографията на докторанта, защото те са в пряка връзка с дисертационния труд по процедурата. (1) Димитър Карамитев е завършил Пловдивската английска гимназия, която е имала основополагащо значение при усвояването на английски език, а след това и Английска филология в ПУ „Паисий Хилендарски“, където е задълбочил езиковите си познания и е формирал умения за работа с литературни текстове. (2) Заявка за сериозната изследователска ангажираност на докторанта имаме от 2014 г., когато участието му в *Шестнадесетата национална научна конференция за докторанти, студенти и средношколци „Слова... които светят в моя път“* приключва със спечелена трета награда за доклада FORBIDDEN TERRITORIES IN CHRISTINA ROSSETTI'S POEM “GOBLIN MARKET” (1862). (3) Превръщането на дисертационното поле в свое има връзка с интересите на докторанта в областта на фотографията, което обяснява специфичния ъгъл на изследване на проблематиката.

Темата за взаимодействието между фикционалност и историчност е особено актуална на фона на десетилетия на литературна критика, която прилага принципите на Новия историзъм. За оцеляването на литературното поле в нашето визуално съвремие е от съществено значение да не третираме литературата единствено като документ за миналото, а да възвърнем интереса към нейната художественост.

Текстът на Димитър Карамитев е внушителен и респектира както с обем, така и с обхват. Броят произведения на Томас Харди, с които борави, неминуемо създава пъстра канава за заниманията с историчност и фикционалност и предлага множество изкушения за отклонения в други посоки. Дисертацията обаче удържа своето тематично единство от начало до край и предлага свой прочит на творчеството на Харди. Написана е на отличен английски език и гарантира на читателя увлекателна екскурзия в художествения и биографичен свят на английския автор.

Съдържанието балансира между двете тематични нишки – след представянето на методологията в теоретичната първа глава, втора глава търси взаимодействието между историчност и фикционалност в литературния контекст на автора, трета глава набляга на художествеността, четвърта очертава границите между две различни разбираня за историчност, пета се връща към взаимодействието между историчност и фикционалност, но този път в произведения на Харди, а шеста загатва за алтернативни прочити предвид романтичните нюанси в неговото писане. С по-задълбочена мотивация на извадките, изработеното приложение има потенциала да се превърне в самостоятелен анализ на авторския език като илюстрация на изследваните идеи.

Докторантът познава отлично творчеството на Томас Харди и вторичната литература за него и си служи умело с избрания теоретичен апарат. Прави впечатление, че релевантните текстове на Рикъор и Изер са осмислени и използвани последователно в анализа – отпратките към тях не се появяват само в теоретичното въведение, както често се случва в дисертационните трудове. В същото време изследването се опитва да се еманципира от философската рамка и да приоритизира своя вътрешна логика – нещо като Витрувианския човек на Леонардо, който не иска да бъде деформиран от геометрията. Аналогията е по линия на визуалното в романите, което доминира мисленето за фикционалното в дисертационния труд.

В процеса на писане понякога се случва човек да тръгне с едно намерение, а то да се получи друго. Тогава се налага заявките какво предлага тази или онази глава да се калибрират спрямо направеното – в този смисъл текстът има нужда от допълнителна редакция.

Приемам справката за научните приноси на докторанта и искам да открия потенциала на изследването да обогати представата на българските читатели за Томас Харди и неговото художествено виждане за връзките между настояще и минало, индивид и социум, реалност и въображение. Към заслугите на текста ще добавя и отстояването на литературното на фона на дългогодишни тенденции литературата да *не* се приоритизира като ценност, а да се третира като равностойна на други свидетелства за съответната историческа епоха. Докторантът не бяга от анализите, които идеологизират, но и не превръща идеологизацията в самоцел.

Предоставените за процедурата публикации са самостоятелни разработки на английски език, отпечатани в неререферирани годишници на ПУ с научно рецензиране, и отразяват работата по темата на дисертационния труд.

Двата автореферата са направени според изискванията и дават адекватна представа за основните резултати, постигнати в дисертацията. Тъй като текстът на дисертационния труд е написан на английски език, авторефератът на български език е по-обемен и постига по-голяма детайлност в презентацията. Препоръчвам неговото публикуване в подходяща форма, за да се гарантира, че изследователските находки ще достигнат до аудитория, която не чете на английски език.

При бъдеща публикация на дисертационния труд би било подходящо да се разшири периметъра на представените разбираня за литературна художественост и история в теоретичната част, за да стане ясно, че има и други подходи, че изследователят знае за тях, но има своите съображения да ги изключи от по-нататъшните си занимания. Така ще може да се обоснове по-ясно изборът на философско-критическа рамка. Същественото обаче е, че имаме изследовател със свои интереси, който умее да борави с теория, не ѝ се преповерява, а изважда на повърхността своето общуване с литературния текст.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отговорно декларирам, че **НЕ ОТКРИВАМ** плагиатство в труда на **Димитър Костадинов Карамитев**.

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът **Димитър Костадинов Карамитев притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения в полето на Викторианската литература и **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на **Димитър Костадинов Карамитев** в област на висше образование: Хуманитарни науки, професионално направление Филология, докторска програма Англоезична литература.

06.06.2024 г.

Изготвил становището: .....

Доцент д-р Витана Костадинова